Roll No Total No. of Pages : 04 Total No. of Questions : 11		
B.Tech. (Computer Engg.) (Sem4) UNIVERSAL HUMAN VALUES - 2 Subject Code: HSMC-122-18 M.Code: 91963 Date of Examination: 09-01-23		
Time: 3 Hrs. Max. Marks: 60		Max. Marks: 60
INSTRUCTIONS TO CANDIDATES :		
1. SECTION-A contains objective type questions.		
2.		
3. 4.	Attempt ALL questions.	stions.
	•	
SECTION-A		
1. Fill	l in the blanks / True / False :	$(10 \times 1 = 10)$
a)	Existence is submerged in space.	
	अस्तित्व का मतलब है अंतरिक्ष में समाई हुई।	
	ਅਸਤੀਤਵ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਆਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਮੋਈ ਹੋਈ।	
b)	To be in a state of liking is	
	पसंद के हिसाब से एक अवस्था में होना है।	
	ਪਸੰਦ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਵਲੋਂ ਇੱਕ ਦਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਹੈ।	
c)	Physical facilities are necessary but for humans.	
	भौतिक सुविधाएं मनुष्य के लिए आवश्यक है, लेकिन है।	
	ਭੌਤਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਮਗਰ	ਹਨ।
d)	is right evaluation.	
	सही मूल्यांकन है।	
	ਠੀਕ ਲੇਖਾ−ਜੋਖਾ ਹੈ।	
e)	Animal order in nature contains and	
प्रकृति में पशु आदेश में और होता है।		
ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਪਸ਼ੂ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।		
[M-91963] (S-17) 1637		

- f) Existence is nature submerged in space.

  अस्तित्व अंतिरक्ष में समाई हुई प्रकृति है।

  ਅਸਤੀਤਵ ਆਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਮੋਈ ਹੋਈ ਕਦਰਤ ਹੈ।
- g) The value "care" is related with body.

  मूल्य "ध्यान" शरीर के साथ संबंधित है।

  ਮੱਲ ਧਿਆਨ ਸ਼ਰੀਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ।
- h) Developing ethical competence in individual ensures professional ethics. व्यक्ति में नैतिक क्षमता का विकास पेशेवर नैतिकता सुनिश्चित करता है। हिभवडी हिच ਨैडिव ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਨੈਤਿਕਤਾ ਪੱਕੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- i) Holistic technologies are eco-friendly and people-friendly.

  समग्र प्रौद्योगिकियों पर्यावरण केअनुकूल और लोगों के अनुकूल होना चाहिए।

  ਸਰਬਾਂਗੀ ਤਕਨੀਕਾਂ ਪਰਿਆਵਰਣ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।
- j) There is no self-regulation in Nature.

  प्रकृति में कोई आत्म-नियमन नहीं है।

  वस्तर ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਤਮ-ਨਿਯਮਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

SECTION-B

 $(5 \times 4 = 20)$

There are FIVE questions in this section. Attemp all questions.

- 2. What are the basic guidelines of value education?

  मूल्य शिक्षा की बुनियादी दिशा-निर्देश क्या हैं?

  ਮੁੱਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕੀ ਹਨ?
- 3. Explain harmony in family.

परिवार में तालमेल के बारे में बताएं।

ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਤਾਲਮੇਲ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੋ।

4. Differentiate between intention and competence. How do we come to confuse between the two?

इरादा और क्षमता के बीच क्या अंतर है? कैसे हम गलती करते हैं?

ਇਰਾਦਾ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ? ਕਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਗਲਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ?

[M-91963] (S-17) 1637

5. Explain competence in Professional-Ethics.

पेशेवर नैतिकता में क्षमता समझाओ।

ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਨੈਤਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥਾ ਸਮਝਾਓ।

6. How there is Recyclability and Self-Regulation in Nature?

प्रकृति में आत्म-नियमन और पुनरावृत्ति कैसे है?

ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਆਤਮ-ਨਿਯਮਤਾ ਅਤੇ ਚੱਕਰੀ-ਕ੍ਰਮ ਕਿਵੇਂ ਹੈ?

SECTION-C

 $(5 \times 6 = 30)$

There are FIVE questions in this section. Attempt all qustions.

7. Describe in brief the salient values in human relationships.

मानवीय रिश्तों में संक्षिप्त मुख्य मूल्यों का विवरण दें। ਮਾਨਵੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੁੱਖ ਮੁੱਲਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

OR

What is the need of Value-Education?

मूल्य शिक्षा की क्या जरूरत है?

ਮੁੱਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ?

8. What are the problems faced due to these wrong notions about happiness and prosperity?

सुख और समृद्धि के बारे में गलत धारणाओं के कारण पेश आ रही समस्याएं क्या हैं?

ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਧਾਰਣਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੀ ਸਮਸਿਆਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ?

OR

What are the salient unethical practices in the profession at present? Analyze the root cause and possible solution.

मौजूदा समय में पेशे के मुख्य अनैतिक तरीके क्या हैं? मूल कारण और संभव समाधान का विश्लेषण करें।

ਮੌਜੂਦਾ ਸਮਾਂ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਨੈਤਿਕ ਤਰੀਕੇ ਕੀ ਹਨ? ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਸਮਾਧਾਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।

9. Compare the four orders in Nature on the basis of their salient aspects.

मुख्य पहलुओं के आधार पर प्रकृति में चार आदेशों की तुलना करें।

ਮੁੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ।

OR

What do you mean by reaction and response? Give some examples. आपका प्रतिक्रिया और अनुक्रिया से क्या मतलब है? कुछ उदाहरण दें। ਤੁਹਾਡਾ ਯੁਕਤ–ਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀ–ਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ? ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿਓ।

[M-91963] (S-17) 1637

10. What is happiness and prosperity? What are the wrong notions about attaining happiness and prosperity?

सुख और समृद्धि क्या है? खुशी और समृद्धि को प्राप्त करने के बारे में गलत धारणा क्या है?

ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਕੀ ਹੈ? ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਕੀ ਹੈ?

OR

What is the expanse of human living? Why it is necessary to understand harmony at all levels? Critically evaluate the current state of living at the level of Self.

मानव जीवन का फैलाव कितना है? सभी स्तरों पर सामंजस्य समझना क्यों जरूरी है? सटीकता से स्वयं के स्तर पर रहने की वर्तमान स्थिति का मूल्यांकन करें।

ਮਨੁੱਖ ਜੀਵਨ ਦਾ ਫੈਲਾਵ ਕਿੰਨਾ ਹੈ? ਸਾਰੇ ਸਤਰਾਂ ਉੱਤੇ ਤਾਲਮੇਲ ਸਮਝਣਾ ਕਿਉਂ ਜਰੂਰੀ ਹੈ? ਆਪਣੇ ਸਵੈ ਦੇ ਆਧਾਰ ਦੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਹਾਲਤ ਦਾ ਅਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ।

11. How is a human-being co-existence of Self and Body? Explain Pre-conditioning, Sensation and Natural-Acceptance.

इंसान स्वयं और शरीर का सह-अस्तित्व कैसे है? पूर्व-मान्यता, संवेदना और प्राकृतिक-स्वीकृति समझाओ।

ਮਨੁੱਖ ਸਵੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਸਹਿ-ਅਸਤੀਤਵ ਕਿਵੇਂ ਹੈ? ਪੂਰਵ-ਮਾਨਤਾ, ਸੰਵੇਦਨਾ ਅਤੇ ਸਹਿਜ-ਸਵਿਕਰਿਤੀ ਸਮਝਾਓ।

OR

What is the meaning and purpose of Self-Exploration?

स्वयं-अन्वेषण के अर्थ और उद्देश्य क्या हैं?

ਆਤਮ-ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਮਤਲੱਬ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹਨ?

Note: Disclosure of Identity by writing Mobile No. or Making of Passing request on any page of Answer Sheet will lead to UMC against the Student.

[M-91963] (S-17) 1637